

KÄRU PÕHIKOOLI LASTEAIARÜHMAD ÕPPEKAVA

Käru Põhikooli kahe lasteaiarühma õppekava on koostatud koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava alusel. Õppekava on meie õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteaiarühma pedagoogid kaasates lastevanemaid.

Lasteaiarühma õppekavas tuuakse välja:

- Lasteasutuse liik ja eripära;
- Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
- Õpikäsitus;
- Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
- Lasteaiarühma õppe- ja kasvatustegevuse korraldus;
- Lapse arengu hindamise ja analüüsimise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 6-7aastase lapse eeldatavad üldoskused;
- Erivajadustega lastega tehtav töö;
- Eesti keele kui teise keele õpe;
- Koostöö lastevanematega;
- Õppekava uuendamise ja täiendamise kord;
- Lisa 1: vaatluslehed lapse arengu hindamiseks.

Lasteaiarühma õppekava kinnitab Käru Põhikooli direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

Käru Põhikooli 2 lasteaiarühma pakuvad koolieast noorematele Käru valla piirkonna lastele päevahoidu kus võimaldatakse alushariduse õppekava omandamine läbi koostegemise rõõmu. Aidatakse kaasa loovuse ja isemõtlemise arengule, antakse erinevaid teadmisi, oskusi ja vilumusi. 17 ning teine aadressil Käru, Aia 20.

2003 aasta suvel loodud Käru valla lasteaed PEETRIKE liideti 1.septembril 2010 Käru Põhikooliga ning nimetati Käru Põhikooli lasteaiarühmaks. 2012nda aasta sügisel loodi (laste arvu tõttu) kaks rühma – koolieelikute ja liitrühm. Koolieelikute rühma nimekirja kuulub 8 last. Liitrühmas on kohti 20nele lapsele vanusevahemikus 2-6a.

Lasteaiarühmades toimub õppetöö riikliku õppekava alusel eesti keeles. 2012/2013

Lasteaia rühmad kuuluvad Käru vallale, millest üks neist asub aadressil Käru, Viljandi mnt õppeaastal tegeleb lastega rühmades 7 pedagoogi:

- 1) Käru Põhikooli direktor;
- 2) 5 rühmaõpetajat;
- 3) Logopeed; (alates märts 2013)
- 4) Muusikaõpetaja.

Liikumistegevusi viib läbi rühmaõpetaja. Liitrühmas töötab 1 õpetaja abi.

Lasteaia suhtlus- ja asjaajamisekeel on eesti keel.

Õppekava aluseks on Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava. Õppekava ülesandeks on süstematiseerida õppekasvatustöö sisu, määratleda eesmärgid ning nende realiseerimise viisid ja meetodid.

1.1 LIITRÜHMA ERIPÄRA

Tavarühmaga võrreldes on lastevaheline suhtlemine liitrühmas mitmetahulisem. Liitrühma töö praktikas on täheldatud, et nooremad lapsed arenevad kiiremini (omandavad rutem kõne- ja käelisi oskusi), vanemad lapsed muutuvad aga heatahtlikumaks, osavõtlikumaks, abivalmimaks (nooremaid aidatakse hea meelega).

Õpetajalt nõuab töötamine liitrühmas suuremat pedagoogilist professionaalsust kuna õppetegevuste läbiviimine toimub alarühmades, mille arv sõltub rühma vanuselisest koosseisust. Teadmisi antakse ja õppe-eesmärke täidetakse neljal erineval meetodil:

- Kogu rühm tegeleb ühte liiki tegevusega;
- Kogu rühm tegeleb ühte liiki tegevusega, kuid vastavalt vanusele on ülesanne raskusastmelt erinev;
- Erinevad tegevused toimuvad kahes alarühmas erinevates ruumides;
- Tegevus toimub ühe alarühmaga, teine alarühm mängib iseseisvalt.

Õpetaja seisukohalt on töö liitühmas vaheldusrikas, kuid nõuab põhjalikumat ettevalmistust tegevuste läbiviimiseks.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

Käru Põhikooli lasteaiarühma üldeesmärgiks on pedagoogide ja kodu koostööna laste arengule kaasaaitamine läbi mitmekülsete mänguliste- ja õppetegevuste.

Eesmärgi täitmiseks on vajalik:

- lastele vajalike mängu- ja arengutingimuste loomine;
- Aasta,- kuu- ja päevarütmi väljakujundamine lasteaias;
- Teadmiste, oskuste, käitumisnormide ja arusaamiste omandamine igapäevaelus toimetulekuks;
- Päevarütmis vaba- ja valiktegevusteks võimaluste loomine;
- Võimaluste loomine muusikaliste ja kehaliste võimete arendamiseks;
- Kunstialaste väljendusvõimaluste loomine,
- Teadmiste omandamise loomine mänguliste vormide kaudu;
- Emakeele rikastamise ja väljendusvõimaluste loomine;
- Muukeelsetele lastele eesti keele omandamise võimaldamine;
- Võimaluste loomine käitumisnormide täiustamiseks;
- Igapäevaelus toimetuleku tingimuste loomine;
- Paindliku mõtlemisega, arenemisvõimelise ja kõrge enesehinnanguga lapse kujundamine;
- Lasteaiarühma personalile töötingimuste loomine;
- Lasteaiarühma personalile täiendkoolitusteks võimaluse loomine;
- Koostöös koduga taotleda ühiste eesmärkide täitmist. Ühtlustada lastele esitatavad nõuded. Toetada ja abistada vanemaid õppe- ja kasvatusküsimustes, vajadusel rakendada professionaalset nõustamist.

Eesmärkide saavutamiseks kasutatavad tööviisid:

- vaatlemised,
- vestlemised,
- kuulamised,

- jutustamised,
- rollimängud,
- õppekäigud,
- katsed ja uurimised,
- iseseisvad tööd,
- rühmatööd,
- lavastusmängud,
- liikumismängud
- vabad tegevused.

2.2 ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse Põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted tulenevad õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest.

- Õppe- ja kasvatustegevuses lähtutakse lapsest. Töö korraldus peab võimaldama lasteaiarühma õpetajal tegeleda vajadusel lapsega individuaalselt;
- Lastega koos töötatakse välja reeglid nii siseruumides kui ka välitingimustes liikumiseks;
- Laps õpib kõige enam mängides. Mängu kaudu omandatakse sotsiaalseid kogemusi, kujundatakse eneseteenindamisoskust ja kinnitatakse erinevaid teadmisi;
- Lapse igakülgset arengut soodustab kodu ja lasteaia koostöö, mis lähtub lapsest ja on suunatud tervikliku arengukeskkonna kujundamisele;
- Väärtustatakse eesti kultuuritraditsioone ning tutvutakse ka teiste kultuuride eripäradega;
- Töö korraldus peab, tervise huvides, võimaldama lapsel viibida ka õues;
- Aidatakse lastel muuta oma käitumist riskivabamaks (õpetada lapsi ohte tundma ning vastavas olukorras õigesti käituma);
- Loovad tegevused annavad võimaluse lapse sotsiaalsete oskuste arenemiseks. Loovus on oluline kohanemisel kiiresti muutuvast maailmast, see annab võimaluse aktiivseks ja paindlikuks ellusuhtumiseks, koos tegutsemiseks ning oskuse teistega arvestada.

- Aktiivse loovtegevuse abil saab toetust ja tugevneb lapse mina-pilt, erinevad käelised tegevused aitavad tõsta enesehinnangut, parandada enesetunnet ning anda eduelamusi;
- Õppetegevuses lähtutakse põhimõttest – kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale, lähemalt kaugemale. Harjutamiseks on piisavalt aega.
- Õppima õppimine. Uusi teadmisi omandatakse uurides, katsetades, mitmete meelte abil tajudes. Lastele jäetakse vabadus tegutseda iseseisvalt, kusjuures on võimalik alati abi paluda täiskasvanult. Vabadusega kaasneb vastutus. Nii osaleb laps ise otsuste tegemisel ning õpib seadma endale jõukohaseid eesmärke.

Lapse arengu toetamine Kärü Põhikooli lasteaiarühmas on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab Kärü Põhikooli direktor.

3. ÕPIKÄSITUS

Õppimise tulemusel toimuvad muutused lapse käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu. Õppimine on elukestev protsess.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid on laste arengule kaasaaitajad. Laps tunneb rõõmu tegutsemisest ning võtab aktiivselt osa planeeritud õppe- ja kasvatustegevustest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et aidata kaasa lapse suutlikkusele:

- Kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- Seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- Kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- Arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- Hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- Tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU

Õppeaasta jaotub nädalateks. Nädalateemast juhinduva õppe- ja kasvatustegevuse liigendame päeva jooksul toimuvateks tegevusteks, millest igapäev seostame ühe või enama valdkonna õpetuse sisu. Nädala jooksul toimuvate tegevuste läbiviimisel kasutame erinevaid tegevusliike: vaatlemine ja uurimine, kuulamine ja kõnelemine, võrdlemine ja arvutamine, lugemine ja kirjutamine, kunstitegevused, muusikategevused, liikumistegevused jms.

September

- MEENUTUSI SUVEST. KORDAMINE ON TARKUSE EMA

2-3aastased lapsed

Lasteaia tutvustamine – rühmatuba, tualett, riietusruum, köök (toidujagamisruum), magamistuba - nende otstarve, sisustus (ruumides olevate tarbeesemete, mööbli, mänguasjade, raamatute õige kasutamine). Lasteaiaõpetajate ja õpetajaabi ning kaaslaste nimed. Käitumine rühmas, õuealal.

Viisakussõnade kasutamine (Tere, palun, aitäh jne).

4-5aastased lapsed

Lasteaed. Erinevad ruumid ja nende otstarve. Lasteaiaõpetajate ja õpetaja abi töö ja nimed.

Käitumine rühmas, rühma- ja viisakusreeglid.

6-7aastased lapsed

Lasteaia aadress, nimi, orienteerumine ruumides, maja ümbruses. Direktori töö ja töövahendid.

Köök: koka riietus, köögi sisustus, erinevad tööriistad köögis, erinevad toiduvalmistamise võimalused (keetmine, küpsetamine, praadimine, hautamine), toidu maitsestamine.

Reeglid rühmas.

- SÜGIS MINU ÜMBER

2-3aastased lapsed

Puuviljad: õun, pirn (kasvukoht, kuju, värvus, maitse). Puuviljadest saab mahla, moosi, kompotti.

Põllul kasvatatakse kartuleid. Neid keedetakse, praetakse ja küpsetatakse.

Lehtpuude – kask, vaher kirjeldamine tüve, okste ja lehtede järgi. Sügisene värviderohkus – lehed muudavad värvi, langevad, tuul keerutab lehti, puud ja põõsad jäävad raagu.

4-5aastased lapsed

Puuviljad: õun, ploom, kirss, kreek, pirn.

Viljade tundmine välimuse, kuju, suuruse ja maitse järgi. Viljade erinevad säilitamisviisid, kasulikkus tervisele.

Eristada ja võrrelda lehtede järgi: kask, pihlakas, vaher, tamm, kastan. Puu osad: tüvi, oksad, lehed, juured. Lehtede värvus, kuju (ümar, piklik), suurus (suur, väike, keskmine).

Erinevad värvid looduses.

6-7aastased lapsed

Tunda nimetuse, värvuse, kuju maitse ja lõhna järgi aed- ja puuvilju, nende kasulikkus tervisele.

Puuviljad: õun, pirn, ploom, kirss, kreek. Erinevad võimalused sügisandide säilitamiseks.

Eristada ja võrrelda lehtede ja koore järgi: kask, vaher, pihlakas, toomingas, kastan, tamm. Iga puuliigi lehed on erineva värvusega. Looduse ilu ja erinevad värvid. Jälgida, millise puu lehed langevad varem, millise hiljem. Lehe kuju erinevatel puudel. Puude ja taimede valmistumine talveks.

• KODU. INIMESE ELURING. PEREKOND JA SUGULASED

2-3aastased lapsed

Kodus elavad peale minu veel ... Pere liikmete nimed ja sugulussuhted (ema-isa,õde-vend). Pereliikmete kodused tegevused.

4-5aastased lapsed

Pere liikmete nimed ja sugulussuhted. Kellel on kodus missugused ülesanded? Olevik (praegu) ja minevik (kunagi ammu). Lapsed räägivad mis neil on meeles enda minevikust.

6-7aastased lapsed

Pere liikmete nimed ja sugulussuhted. Kuidas on jaotatud kodused tööd? Kes hoolitseb laste eest? Mõisted: loode, imik, täiskasvanu. Tüdrukust kasvab naine, poisist mees. Minevik, olevik ja tulevik.

- LINNUD – LOOMAD SÜGISEL

2-3aastased lapsed

Linde jääb vähemaks, enamik nendest lendab soojale maale.

Milliseid linde tunned?

Talveund magavad: siil, karu (välimus, eluviis)

4-5aastased lapsed

Lindude valmistumine talveks. Lindude ränded: selgita selle põhjus.

Rändlinnud: pääsuke, kuldnokk, kurg jne, lendavad lõunasse – põhjuseks külm ja toidu puudumine.

Mõisted: rändlind, linnuparv.

Loomade valmistumine talveks: karvkatte vahetus, toidutagavara kogumine. Mõiste – metsloomad – nende eluviis, toit.

Orava iseloomulikud tunnused - kikkis kõrvad (mille otsas karvatutikesed); pehme ,soe karv; pikemad tagajalad; teravad küünised ja hambad. Orava elupaik ja liikumine: elab puu otsas, liigub kiirelt mööda puutüve, väle, hüppab oksalt oksale, närib käbide soomuseid ja sööb soomuste vahel olevaid seemneid.

6-7aastased lapsed

Rändlindude rändamisviisid: kured kolmnurgas, haned rivis, väikesed linnud parves.

Paigalinnud: tihane, leevike, vares jt jäävad talveks siia.

Äralennu põhjused: ilmade jähinemine, toidu puudumine.

Loomad valmistuvad talveks. Pesa tegemine, soojustamine, karvkate muutub tihedamaks, toidutagavarade kogumine.

Kaitsevärvus oraval ja jänesel. Talveuni. Loomade kehaosad: mõisted 4 jalga, sõrad, saba, koon.

Toitumisahel (hunt-jänes-taim).

Oktoober

- SÜGISANNID – MARJAD, SEENED

2-3aastased lapsed

Mida sügisel metsast saab korjata? Erinevate marjade vaatlemine-võrdlemine

Seene osad: kübar, jalg. Söögiseen – kukeseen, mürgiseen – kärbseseen.

Kuidas metsas peab käituma.

4-5aastased lapsed

Tunda ja nimetada söögi- (pilvik, kukeseen, puravik) ja mürgiseeni (erinevad kärbseseened).

Seene osad, kuju, kasvukoht ja korjamine. Toidud, mida saab seentest valmistada.

Kuidas käituda metsas.

6-7aastased lapsed

Metsaannid sügisel: pohlalad, jõhvikad, seened jne, nende kirjeldamine ja kasvukohad (soo, raba, mets).

Kuidas hoidistada/säilitada metsaande?

Käitumine metsas.

- LEIVANÄDAL. AIASAADUSED

2-3aastased lapsed

Nimetada ja eristada sügisele iseloomulikke nähtusi ja seoseid (tuul puhub, lehed sahisevad, pilved varjavad päikese), päeval on päike veel soe, õhtud ja hommikud on jahedad, sajab tihti vihma, tekivad veelombid. Taimed ja puud jäävad talvepuhkusele.

Sügisene riietus: jope, sall, kindad, müts, kummikud.

Põllult on vili koristatud. Viljast tehakse jahu, millest saab küpsetada.

Köögiviljad: kapsas, kurk, porgand (kasvukoht, kuju, värvus, maitse).

4-5aastased lapsed

Ilmade muutumine: päike paistab harva, taevas on pilvine, tihti sajab vihma, nõrk tuul kiigutab puude oksid, tugev tuul rebib lehti puudelt. Võrrelda ilma: külm-soe, tuuline-vaikne, kuiv-sajune. Päike soojendab vähem, päevad on lühemad.

Teravilja koristamine. Meie põldudel kasvatatakse nisu, otra, kaera ja rukist. Teraviljadest saab jahu, mannat, tangu. Nendest saab erinevaid toitusid valmistada.

Köögiviljad: kapsas, kurk, tomat, uba, hernes.

Juurviljad: porgand, peet, kaalikas, kartul.

6-7aastased lapsed

Ilm erinevatel päevadel: päikesepaisteline, tuuline, vaikne, sajune, udune, kuiv, pilves.

Inimese riietus vastavalt ilmale.

Iseloomustada sügise etappe: kuldne ja hilissügis. Võrrelda sügise ilmu suveilmadega. Päevad jäävad lühemaks, ööd pikemaks.

Köögiviljad: hernes, uba, tomat, kurk, kapsas .

Juurviljad: porgand, peet, kaalikas, naeris.

Saagikoristusaeg – sügis. Saak – töötulemus. Täiskasvanute töö puu- ja köögiviljaaias ning põllul. Tunda nimetuse, värvuse, kuju maitse ja lõhna järgi aedvilju, nende kasulikkus tervisele.

Meie põldudel kasvatatakse nisu, otra, kaera ja rukist. Vilja teekond toidulauale. Vanasti lõigati vilja sirbiga, hiljem viljalõikusmasinaga, tänapäeval koristatakse vilja põllult kombainiga. Teraviljadest tehakse jahu, mannat, tangu. Jahust valmistatakse leiba, saia, makarone, küpsiseid, kooke.

Viljakoristusel vajalikud ametid: kombainer, traktorist, autojuht.

Rahvatraditsioonidega tutvumine seoses põllu ja leivaga.

- 110, 112

2-3aastased lapsed

Kuidas peab käituma tulekahju korral?

4-5aastased lapsed

Millal tohib helistada nendel lühinumbritel? Käitumine erinevate õnnetuste korral.

6-7aastased lapsed

Millega tegelevad päästeamet ja politsei. Kindel reegel hädaabisse helistamisel (kuidas ja mida tuleb kindlasti öelda).

- SÜGISTÖÖD

2-3aastased lapsed

Tööd õues: lehtede riisumine (reha).

4-5aastased lapsed

Kartulite noppimine. Hoidiste valmistamine.

6-7aastased lapsed

Saagikoristusaeg – sügis. Saak – töötulemus. Täiskasvanute töö puu- ja köögiviljaaias ning põllul.

Sügistöödel põllul vajaminevad ametid: kombainer, autojuht, traktorist.

November

- HUVITAVAD ELUKUTSED

2-3aastased lapsed

Kellena töötavad minu vanemad? Kelleks tahan saada?

4-5aastased lapsed

Vanemate elukutsed ja töökohad. Missugused elukutsed mulle meeldivad?

6-7aastased lapsed

Kelleks tahan saada. Mida peab tegema, et saada oma unistuste töökoht? Kelleks tahtsid minu vanemad saada ja kas see neil õnnestus?

- ISAD JA VANAIKAD

2-3aastased lapsed

Poisist sirgub mees – isa. Isa on tugev, töökas, tubli. Teada isa nime, kirjeldada tema välimust. Isa tähtsus peres.

Vanaisa (välimus, kus elab, mida oskab).

4-5aastased lapsed

Poisist sirgub mees. Poisi kasvamine meheks – isaks. Isa roll peres: tugev, töökas, turvaline, abivalmis. Isa hobid, tööd kodus. Isa töökoht ja tegevus.

Vanaisa: ema isa, isa isa. Tema roll ja tähtsus lapse elus.

Elukutsed, kus isad töötavad.

6-7aastased lapsed

Poisist sirgub mees. Isa roll perekonnas. Tegemised koos isaga. Isa on tugev, töökas, kaitseb. Teeb rasket tööd, aitab ema. Ka lasteaed vajab isade abi. Meeste elukutsed. Mängud, mida mängisid isad ja vanaisad. Mida õpetavad isa ja vanaisa mulle?

- KADRIPÄEV

2-3aastased lapsed

Talu on maamaja, mille juurde kuuluvad ait, kuur ja laut kus elavad loomad ja linnud.

Mida teevad kadrisandid?

4-5aastased lapsed

Vanad talumajad, võrdlus tänapäeva majadega. Talumajapidamise juurde kuuluvad hooned.

Talutööd: põllutööd, loomade talitamine ja karjatamine, ketramine.

Kuidas riietuvad ja mida teevad kadrisandid?

Kõik eluks vajalik tehti ise.

6-7aastased lapsed

Vanad talumajad, majapidamine.

Erinevused kaasajaga: puudus elekter, masinad; sööginõud olid puust, mänguasjad valmistati ise.

Talutööd: põlluharimine, loomade karjatamine ja talitamine, kudumine, ketramine.

Kõik eluks vajaminev valmistati ise: või, juust, leib, kangad jne.

Vanade esemete võrdlemine kaasaegsetega.

Kadripäeva kombed.

- **LIIKLUSVAHENDID JA TEED**

2-3aastased lapsed

Sõidutee, teepeenar. Maantee ääres kõndimine. Väikesed lapsed ei liigu sõidutee ääres ilma täiskasvanuta. Mõiste – täiskasvanu. Teed ületades peab olema tähelepanelik. Helkuri kandmine.

4-5aastased lapsed

Sõidutee vasakus servas kõndimine, tee ületamine, autoteel ei mängita. Helkuri kandmine. Jalgrattaga sõitmine. Ühissõidukites käitumine. (Valgusfoor, vöötrada).

6-7aastased lapsed

Käitumine sõiduteel. Liiklusmärgid teel lasteaeda ja selle ümbruses, nende tähendus. Helkuri kandmine. Ühissõidukites käitumine. Jalgrattaga sõitmine. Autos istudes tuleb alati kinnitada turvavöö. (Valgusfoor, vöötrada).

Detsember

- **JÕULUKUU, ADVENDIKALENDER**

2-3aastased lapsed

Käes on aasta kõige muinasjutulisem aeg. Advendiküünalde süütamine. Miks ei tohi lapsed ise küünlaid süüdata?

Jõulutoidud: piparkoogid, verivorstid, saiad (kuju, suurus, maitse, värvus).

Jõuluõhtul loomadele söögi viimine, surnuaial küünalde süütamine

Jõulusalmide ja –laulude õppimine.

4-5aastased lapsed

Käes on aasta kõige muinasjutulisem aeg. Advendiküünalde süütamine. Elektriküünalde kasutamise vajalikkus lasteaias (tuleohutus). Miks ei tohi lapsed ise küünalaid põlema panna? Jõuluaeg on toomapäevast kolmekuningapäevani. Jõulutoidud: piparkoogid, verivorstid, saiad, hapukapsad.

Jõulusalmide ja –laulude õppimine.

6-7aastased lapsed

Käes on aasta kõige muinasjutulisem aeg. Advendiküünalde süütamine. Elektriküünalde kasutamise vajalikkus lasteaias. Lapsed ja tikud (tuleohutus).

Jõulutoidud: piparkoogid, verivorstid, saiad, hapukapsad, seapraad.

Jõuluaeg on toomapäevast 21.12 kolmekuningapäevani 06.01.

Jõulusalmide ja –laulude õppimine. Piparkoogitaigna valmistamine.

- JÕULUAEG ON HEADE TEGUDE AEG

2-3aastased lapsed

Meie ümber on inimesi, kellel elus nii hästi pole läinud võrreldes meiega. Mida meie saaksime teistele head teha?

4-5aastased lapsed

Meie ümber on inimesi, kellel elus nii hästi pole läinud võrreldes meiega. Mida meie saaksime teistele head teha?

6-7aastased lapsed

Jõulude ajal märgatakse asju ja inimesi, mis või kes sageli igapäevaselt märkamata jäävad. Meie ümber on inimesi, kellel elus nii hästi pole läinud. Mida meie saaksime teistele head teha? Piparkookide küpsetamine ja nende kinkimine.

- ETTEVALMISTUSED JÕULUDEKS. JÕULUMUINASJUTT

2-3aastased lapsed

Jõulud on oodatuid püha. Anda teadmisi jõulupühade tähistamisest. Pühademeeleolu loomine, rühmaruumi kaunistamine. Mõisted: jõuluvana, jõulukingitused, päkapikud.

Jõuluvana elab Lapimaal, kus on väga külm. Päkapikud on Jõuluvana abilised, kes käivad akende taga piilumas ja poetavad lastele sussi sisse kingitusi.

Heade soovide soovimine.

4-5aastased lapsed

Jõulud on oodatuim püha. On alanud talvekuu. Ilmad muutuvad aina külmemaks. Lumesadu – lumehelveste langemine. Lume omadused: valge, pehme, kohev.

Süvendada teadmisi jõulupühadest. Inimestel on soov üksteisele rõõmu valmistada.

Rühmaruumide kaunistamine.

Päkapikud on Jõuluvana abilised – nende töö. Jõuluvana – tema kodu, töö, puhkeaeg, soov lapsi rõõmustada.

6-7aastased lapsed

Jõulupühasid tähistab kogu maailm. Pühademeeleolu loomine lasteaiarühma ruumides.

Päkapikud on Jõuluvana abilised, kes käivad akende taga piilumas ja poetavad lastele sussi sisse kingitusi. Jõuluvana elab Lapimaal, kus on väga külm ning seal on polaarpäev ja – öö, virmalised ja veel elavad seal põhjapõdrad.

- MEENUTUSED JÕULUDEST

2-3aastased lapsed

Kuidas kaunistati jõuludeks kodu. Jõuluvana külaskäik kodus. Jõuluvana toodud kingitus.

4-5aastased lapsed

Kuidas kaunistati jõuludeks kodu. Missugune oli jõuluõhtu? Jõuluvana külaskäik kodus. Jõuluvana poolt toodud kingitused kõigile pereliikmetele.

6-7aastased lapsed

Kodu kaunistamine jõuludeks. Jõuluõhtu söögid. Jõuluvana külaskäik kodus. Mida tehti/esitati jõuluvanale kingituse kätte saamiseks. Jõuluvana poolt toodud kingitused kõigile pereliikmetele. Kirikus ja surnuaial käimine.

Jaauar

- HEAD UUT AASTAT

2-3aastased lapsed

Algus uus aasta. Kalendri vahetamine. Kas midagi on teistmoodi?

4-5aastased lapsed

Algas uus aasta. Kalendri vahetamine. Kas midagi on teistmoodi? Inimeste soovid teineteisele.

6-7aastased lapsed

Algas uus aasta. Kalendri vahetamine. Kas midagi on teistmoodi? Inimeste soovid teineteisele. Kuidas võeti uut aastat vastu?

- AASTARING. RIIETUMINE TALVEL

2-3aastased lapsed

Aastaajad ja nende vaheldumine – iseloomulikud tunnused. Öö ja päeva vaheldumine. Eile, täna homme. Kuidas riietutakse talvel?(riietusesemete nimetuste kinnistamine).

4-5aastased lapsed

Aastaaegade nimetused, nende vaheldumine ja iseloomulikud tunnused. Nende mõju inimestele ning taime- ja loomariigile. Talve-, kevade- ja sügiskuud. Nädalapäevade nimetused. Talve võrdlemine teiste aastaaegadega. Kuidas lapsed riietuvad talvel?

6-7aastased lapsed

Aastaajad ja nende vaheldumine, mõju inimestele. Pööripäevad. Aasta koosneb kuudest, kuud nädalatest, nädalad päevadest (nende nimetused). Nädal: töö- ja puhkepäevad. Kas kasukas annab ikka sooja või hoopis hoiab seda?

- MINA JA TALVELÕBUD

2-3aastased lapsed

Selleks, et kelgutamine jääks meelde lõbusa tegevusena tuleb end vastavalt riietada ning valida õige koht.

4-5aastased lapsed

Kelgutamiseks ja suusatamiseks tuleb end vastavalt riietada, tuleb osata valida tegevuseks õige koht. Lumesõjaga kaasnevad kindlad reeglid.

6-7aastased lapsed

Mida teha, et külmetushaigused ei hakkaks kiusama? Iga tegevusega kaasnevad reeglid, mille täitmine tagab selle, et lõbusast tegevusest ei saaks halb mälestus.

- TALVINE METS

2-3aastased lapsed

Kuusk – tema osad : jäme vars-tüvi, palju oksid, okstel on lehtedeks okkad, mis ei lange talveks maha, okkad on rohelised ja teravad, okstel on käbid; tüvi ja käbid on pruunid. Kuusk tuuakse tuppa jõulupuuks. Lehtpuud on raagus.

Tihane ja leevike. Kehaosad: pea, jalad, tiivad, nokk. Keha katavad suled. Lindude tegevused: lendavad, nokivad teri, saiapuru, pekki. Inimeste hoolitsus lindude eest.

Jänes. Kehaosad: pea, jalad, silmad, saba. Jänese jäljed.

4-5aastased lapsed

Kuusk on igihaljas puu, millel on teravad lühikesed okkad, tugev tüvi, käbid on piklikud ning neis on seemned. Erineva kuju ja suurusega kuuskede võrdlus.

Meil talvituvad linnud: tihane, leevike, varblane, tuvi, vares, harakas. Lindude kehaosad. Erineva värvuse ja suurusega lindude võrdlemine. Talvel vajavad linnud toitumisel inimese abi: toidulaua ülespanek, toiduga varustamine (pekk, terad, seemned, saiapuru). Lindudele ei tohi panna soolast pekki.

Jänes, metskits – nende kehaosad, värvused, jalajäljed – võrdlemine.

Inimeste abi metsloomadele.

6-7aastased lapsed

Talvine mets – raagus lehtpuud, igihaljad okaspuud (kuusk, mänd, kadakas). Erinevate puude võrdlemine.

Paigalinnud : tihane, leevike, varblane, rähn, tuvi, harakas, vares. Võrrelda erinevaid linde – suurus, värvus, liikumine jne. Linnud hoiavad talvel majade lähedusse kuna neil on raske toitu leida ning vajavad selleks inimese abi. Hoolitsus lindude toidulaua eest. Lindudele sobiv söök: tuvid, varblased – tangud, saiapuru; leevikesed – pihlakad, sireliseemned; rasvatihased – rasv, päevalilleseemned. Tunda toidulaua sagedasemaid külalisi.

Võrrelda erinevaid loomi: jänes, rebane, metskits, põder. Inimesed aitavad talvel toiduga ka metsloomi.

Inimeste abi metsloomadele (metskits, -siga, põder).

- OHUD TALVEL – TERVIS

2-3aastased lapsed

Veekogudel on jää peal. Jääle ei tohi minna ilma täiskasvanuta. Lume ja jää omadused. Jääd ja lund ei tohi süüa, nad on mustad.

Talveriided(kordamine): villased sokid, kindad, müts, sall jne.

4-5aastased lapsed

Veekogudel on jää peal. Jääle ei tohi minna ilma täiskasvanuta. Lume ja jää omadused. Jääd ja lund ei tohi süüa, nad on mustad.

Liikumine ja värskes õhus viibimine on tervisele kasulik. Riietumine vastavalt ilmale (kordamine). Õige koht kelgutamiseks ja suusatamiseks.

6-7aastased lapsed

Veekogudel on jää peal. Jääle ei tohi minna ilma täiskasvanuta. Lume ja jää omadused. Jääd ja lund ei tohi süüa, nad on mustad.

Kelgutamiseks ja suusatamiseks õige koha valik.

Värskes õhus liikumine on tervisele kasulik. Kordamine - Riietumine vastavalt ilmale ja tegevusele. Liiga paksult riidesse panek on ohtlik tervisele.

Veebruar

- HÜGIEEN JA TERVIS

2-3aastased lapsed

Hammaste hooldamiseks on vajalikud: hambahari ja –pasta. Hambaid pestakse iga päev. Käte pesemine seebiga (pärast aevastust-kõhimist, enne sööki, õuest tulles).

4-5aastased lapsed

Hammaste tervise jaoks on vajalik: nende pesemine (vähemalt 2xpäevas), tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine. Millal tuleb käsi kindlasti pesta seebiga? Kuidas ravitakse haiguseid?

6-7aastased lapsed

Hammaste tervise jaoks on vajalik: nende pesemine (iga päev vähemalt 2x), tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine (2x aastas). Miks tulevad hambaaugud? Millised hambad kasvavad piimahammaste asemele. Miks ja millal pestakse käsi seebiga? Ravimite kasulikkus ja kahjulikkus.

Taldrikureegel: pool taldrikust on täidetud köögiviljaga, veerand – kartulite, teravilja (nt riis) või makaronidega ja veerand liha või kalaga.

- SÕPRUS. VASTLAPÄEV

2-3aastased lapsed

Minu sõber on.... . Sõbrad on need kes tihti koos mängivad. Sõpra peab hoidma (ei tohi haiget teha jne). Haiget saanud mängukaaslast tuleb lohutada.

Vastlapäeva traditsioonid.

4-5aastased lapsed

Minu sõber on.... . Minu sõber on tore, hea, lahke jne.

Haiget saanud mängukaaslast tuleb lohutada. Tee teistele seda, mida tahad, et sulle tehtaks.

Mida tehakse vastlapäeval?

6-7aastased lapsed

Minu sõbrad on... .Kes on tõeline sõber. Igäühel peab olema vähemalt üks sõber sellepärast, et ... (muidu on kurb üksi olla jne). Haiget saanud mängukaaslast tuleb lohutada. Tee teistele seda, mida tahad, et sulle tehtaks. Kas sõber peab olema alati teine inimene või võib selleks olla hoopis ...?

Murrame vastlapäeva traditsiooni vastlakuklist ning küpsetame hoopis vastlamuffineid.

- EESTI – MU KODUMAA

2-3aastased lapsed

Minu kodu, kus ma elan, milline ta on, kes seal elavad, mida keegi teeb, millised loomad on minu kodus, missugune on minu koduõu. Teada oma aadressi: tänava nime, maja ja korteri numbrit. Igal inimesel on kodu. Kodu asub suures või väikeses majas. Mis on selle maa nimi kus me elame?

Huvi äratamine koduümbruse vastu. Millised on kodualeviku tootmis- ja ühiskondlikud hooned ning missugused inimesed seal töötavad.

4-5aastased lapsed

Minu kodu ja kodukoht – aadress, vald, küla, alevik (mõisted). Kodutunne, koduõu ja turvalisus oma õues. Pereliikmete tegevus ja tööde jaotus kodus.

Koduvald ja tähtsamad asutused vallas: perearstikeskus, raamatukogu, kool, vallamaja, kauplus, sidejaoskond jne. Valla juhid – vallavanem, volikogu esinaine.

6-7aastased lapsed

Minu kodu ja kodukoht: kodu (korter, eramaja, talumaja, koduloomad ja hoolitsus nende eest). Täpne aadress.

Meie riigi lipu värvid (mõiste trikoloor), hümnide sõnade õppimine.

Koduvald: tähtsamad ehitused ja nende otstarve valla elanike jaoks; volikogu – töö; vallavanem – tema töö; valla lipp ja vapp.

- KAUGETE MAADE LOOMAD-LINNUD

2-3aastased lapsed

Põhjamaal on talvel väga külm. Jääkaru: värvus, toitumine, liikumine.

Lõunamaal on suvel väga soe. Kaamel: värvus, toitumine, liikumine, eripära.

Jaanalind : liikumisviis, eluiga, suurus jne.

4-5aastased lapsed

Põhjamaal on talvel väga külm, palju lund, merel on jääpangad. Jääkaru ja põhjapõder: tihe karvastik, värvus, liikumine (jääkaru oskab hästi ujuda), toitumine.

Lõunamaal on suvel väga soe. Kaamel ja kanguru: värvus, toitumine, liikumine, eripära.

Jaanalind, koolibri: võrrelda suurus, liikumisviis, toitumine jne.

6-7aastased lapsed

Põhjamaal on talvel väga külm, palju lund, merel on jääpangad, 2-3 kuud ei ole päevavalgust, sest on polaaröö, 2-3 kuud kestab suvel polaarpäev.

Loomad: jääkaru, põhjapõder, hüljes – võrrelda värvust, liikumist ja kehaosi, toitumist. Hülgepoegadel on tihe karvastik ja kaitsev värvus.

Lõunamaal on suvel väga soe. Kaamel, elevant, lõvi ja kanguru: värvus, toitumine, liikumine, eripära.

Tutvumine erinevate kaugete maade lindudega – nende võrdlemine.

Märts

- RÄND- JA PAIGALINNUD

2-3aastased lapsed

Kevadekuulutaja – kuldnokk. Linnu kehaosad: pea, silmad, nokk, tiivad, keha, saba, 2 jalga; liikumine, toitumine. Linnupojad, linnuema hoolitsus nende eest. Inimesed panevad pesakaste üles. Linnud on inimeste abilised – söövad kahjureid.

Päevad on soojemad, ööd on veel jahedad.

4-5aastased lapsed

Kevadekuulutajad: kuldnokk, lõoke, nende välimus ja käitumine. Linnu kehaosad: pea, silmad, nokk, tiivad, keha, rind, saba, 2 jalga, 4 varvast. Paigalindude elavnemine ja pesade punumine, pesakastid, linnumunad ja haudumine, täiskasvanud lindude hoolitsus oma poegade eest.

Linnurahva vaenlased. Lindude kasulikkus inimestele.

6-7aastased lapsed

Rändlindude saabumine: lõoke, kuldnokk, künnivares, pääsuke. Pesade punumine, munemine, haudumine, poegade toitmine. Inimesed aitavad linde kui panevad nende jaoks pesakaste üles. Linnud on inimestele kasulikud. Linnupesigi ja pesakaste tuleb hoida.

- TEATRIKUU. EMAKEELEPÄEV

2-3aastased lapsed

Teatrid on majad, kus ühed inimesed (näitlejad) esinevad teistele inimestele (pealtvaatajad). Nukuteater – käpiknukud. Nukuteatri näitlejate töö.

Teatris istutakse vaikselt, kuulatakse ja vaadatakse, mida laval tehakse. Etenduse lõppedes plaksutatakse näitlejatele, kingitakse neile lilli – tänu nende töö eest.

Nukud ja mäng nendega, erinevad hääletoonid ja miimika, kostüümid ja liikumine.

Lasteaias ja kodus räägin eesti keeles. Minu emakeel on

4-5aastased lapsed

Tuntumad teatrid eestis: Estonia, Nukuteater, Draamateater (Tallinnas), Vanemuine (Tartus), Ugala (Viljandis).

Etenduse liigid: draama – räägitakse, ballett- tantsitakse, ooper – lauldakse, operett – räägitakse ja lauldakse, tragöödia – kurb, komöödia – lõbus.

Selleks, et etendus valmis saaks on vaja paljudel inimestel palju tööd teha: näitlejad harjutavad näitemängu ja peavad kogu teksti pähe saama, õmblejad valmistavad kostüüme, kunstnikud dekoratsioone jne.

Käitumine teatris.

6-7aastased lapsed

Külastada teatrietendust, anda teadmisi käitumisest teatris, teatri juurde kuuluvatest ruumidest, teatrietenduse valmimisest (alates näidendi kirjutamisest kuni etenduse valmimiseni). Kogu tööd juhib lavastaja. Olemas on sõna- ja muusikalavastused.

Lasteaias räägin eesti keeles. Kodus räägin keeles. Minu emakeel on....

- KEVADINE LOODUS . VEEKOGUD JA KALAD

2-3aastased lapsed

Päike on soojem, puudele ja põõsastele ilmuvad väikesed lehed – hiirekõrvad. Võrreldakse õitsevate lillede värvust, kuju, lõhna jne. Lillede noppimise otstarve, aias kasvavate lillede hooldamine. Kevadine riietus.

Eristada parki ja metsa. Puid ja põõsaid ei murta – neid tuleb hoida ja kaitsta.

Jões voolab vesi, selles elavad kalad (kehaosad ja liikumine). Kalu on erineva suuruse, värvuse ja kujuga. Kalad ei saa ilma veeta elada.

Mõisted: kraav, jõgi, tiik, järv, meri, ookean.

Veekogu ääres tuleb olla ettevaatlik, lapsed ei lähe üksi vee äärde.

4-5aastased lapsed

Park, mets ja aas – nende erinevused.

Loodus puhkeb ja elavneb. Päikese soojus äratab üles erinevad putukad, kes söövad õiemahla ja taimede lehti. Taimed toodavad hapnikku. Soojuse ja valguse mõjul tärkab rohi, õitsevad lilled jne. Pargi hooldamine: riisumine, okste lõikamine, vanade lehtede põletamine/äravedu. Kulu põletamisel hävitatakse putukaid, väikeloomi ja lindude pesasid.

Heakorratöötaja – tööülesanded ja – vahendid.

Mõisted: allikas, kraav, oja, jõgi, tiik, järv, meri, ookean - nende erinevused.

Kala kehaosad: pea, keha, saba, uimed – liikumiseks, lõpused – hingamiseks. Keha katavad soomused. Kala on selgroogne.

6-7aastased lapsed

Puud ja põõsad on „hiirekõrvul“, muru tärkab, putukad ärkavad (sipelgad, mesilased, lepatriinud, kärbsed).

Taime ehitus: juur, vars, leht, õis-õisik, tolmukas. Puud: juur, tüvi, oksad. Taimede kasulikkus – toodavad hapnikku. Loodust tuleb hoida ja kaitsta. Looduses olles viibib laps samuti kellegi kodus. Kodu lõhkuda ja risustada pole sünnis.

Mõisted: allikas, kraav, oja, jõgi, tiik, järv, meri, ookean, nende erinevused.

Kala kehaosad: pea, keha, saba, uimed – liikumiseks, lõpused – hingamiseks. Keha katavad soomused. Kala on selgroogne.

Veetaimed: vetikad, kõrkjad ja taimed, mis vajavad vett.

Külmetushaigused, mis tihti kimbutavad kevadel nii lapsi kui ka täiskasvanuid: nohu, köha, kurgukipitus, palavik.

- PUTUKAD, ROOMAJAD JA KAHEPAIKSED

2-3aastased lapsed

Liblikad, lepatriinud, mesilased (iseloomulikud tunnused).

4-5aastased lapsed

Putukate iseloomulikud tunnused.

Konn – kahepaikne (saab elada nii vees kui ka maismaal). Konna välimus, liikumine, häälsus. Konnapojad on kullesed.

Rästik, nastik – mida teha kui kohtad roomajat?

6-7aastased lapsed

Putukate iseloomulikud tunnused. Kuidas käituda kui oled saanud nõelata?

Konn – kahepaikne (saab elada nii vees kui ka maismaal). Konna välimus, liikumine, häälsus. Konnapojad on kullesed.

Rästik, nastik – kuidas nendel vahet teha? Käitumine roomajaga kohtumise korral.

Aprill

- MÄNGUASJAD NÜÜD JA VANASTI

2-3aastased lapsed

Millised mänguasjad sulle meeldivad? Minu lemmik mänguasi on...

4-5aastased lapsed

Millised mänguasjad sulle meeldivad? Minu lemmik mänguasi on...

Mänguasju on väga erinevaid – nende omadused (sile, pehme, karvane jne).

6-7aastased lapsed

Millised mänguasjad sulle meeldivad? Minu lemmik mänguasi on...

Mänguasjade võrdlemine erinevate omaduste põhjal. Tänapäeval ostetakse mänguasju peamiselt poest, aga vanasti tehti neid reeglina ise.

- KODULOOMAD- JA LINNUD

2-3aastased lapsed

Koduloomade ja –lindude nimetused. Missuguseid loomi on teil või teie tuttavatel kodus?

4-5aastased lapsed

Koduloomade ja –lindude nimetused. Teada vähemalt 2e loomalapse nimetust. Milliseid koduloomi –linde oled päriselt ka katsuda saanud?

6-7aastased lapsed

Koduloomade ja –lindude eest hoolitsemine. Teada loomalaste nimetusi (varss, põrsas, vasikas, tall, kutsikas, tibu). Millised loomad-linnud on kodus olemas ja millistest unistad?

- SÜDAMENÄDAL

2-3aastased lapsed

Kui suur on inimese süda? Kuidas hoida südant tervena?

4-5aastased lapsed

Tervislik toitumine ja eluviisid.

6-7aastased lapsed

Mida teha, et süda jääks terveks? Tervislikud eluviisid ja toitumine. Kas minu tuttavad ja sugulased oskavad oma südame tervise eest õigesti hoolt kanda?

- LINNUD JA LOOMAD KEVADEL

2-3aastased lapsed

Talveunest ärkavad kevadel: karu, siil, konn, madu. Eristada neid ja nimetada (piltide järgi).

Karu: välimus, liikumine, häälightsus, elukoht, toitumine. Karuema hoolitsus poegade eest.

Linnud hakkavad elavamalt laulma.

4-5aastased lapsed

Kevadel ärkavad talveunest: karu, siil, konn, madu – nende käitumine. Loomad hoiavad paaridesse – moodustavad perekonna, sünnivad pojad, kelle eest hoolitsetakse. Teada millal sünnivad karul pojad. Täiskasvanud loomade ja nende poegade erinevused. Loomade erinevad liikumisviisid: jooksmine, hüppamine, roomamine. Toitumine. Metsloomade tegevused kevadel; karvavahetus, poegade kasvatamine.

Linnud saavad lõunamaalt. Nad muutuvad elavamaks ja hakkavad laulma.

6-7aastased lapsed

Kevade tulekuga muutub ka loomade elu. Talveunest ärkavad karu, siil, madu, konn. Loomade paaridesse heitmine ja poegade sünd.

Metsa sanitarid: kiskjad – hunt, ilves, rebane – nende tähtsus loodusele; .kiskjad murravad endast nõrgemaid ja haigeid loomi toiduks.

Loomade erinevad liikumisviisid: jooksevad, hüppavad, roomavad, ujuvad, lendavad.

Inimeste mõju loomariigile. Jahimeeste abi.

Linnud saabuvad lõunamaalt. Nad muutuvad elavamaks ja hakkavad laulma.

• TÖÖD JA TEGEMISED KEVADEL

2-3aastased lapsed

Maa kaevamine, peenarde tegemine, seemnete külvamine, taimede istutamine, kastmine. Tööriistad ja nende otstarve.

Õues tehakse koristustöid. Õpetada puhtuse hoidmist õuealal.

Võrrelda põõsaid ja puid.

4-5aastased lapsed

Koristustööd aias, riisumine, prahi põletamine. Mõiste - kulu. Kulu põletamine on ohtlik (hävitab väikeloomi ja putukaid) ja seda ei tohi teha.

Maal tehtavad põllutööd. Aiatööriistad, põllutöömasinad.

6-7aastased lapsed

Koristustööd aias: riisumine, prahi põletamine. Põletamine toimub ainult tuulevaikse ilmaga ja täiskasvanute juuresolekul, samuti peab olema tagatud vee olemasolu põletamiskoha läheduses. Kulu põletada ei tohi.

Võrrelda aia- ja põllumaad: suurus, tehtavad tööd ja kasutatavad seadmed/tööriistad

Tööriietus.

Kevadlilled aias: tulp, nartsiss, krookus.

Mai

- **EMME ON KALLIS**

2-3aastased lapsed

Igal lapsel on ema. Ema armastab, kasvatab ja hoiab oma last. Ema annab oma lapsele elu. Laps on sündides abitu ja vajab oma ema hoolt ning armastust.

Missugune on minu ema? Tema kodused tööd ja tegemised, ema aitamine.

Minu vanaema: ema isale ja emale, olen vanaema lapselaps, vanaema oskused. Mida vanaema mulle on õpetanud ja mida koos teeme?

Emadepäev on pidupäev kogu perele.

4-5aastased lapsed

Ema on elu andja ja esimeste sammude õpetaja. Ema: kasvatab lapsi, loob kodusoojuse, õpetab, julgustab, armastab, lohutab, hoiab.

Ema tööd kodus, mida ta üksi teeb ja kus saab laps teda aidata. Ema ja isa koos muudavad lapse elu turvaliseks.

Elukutsed, kus emad töötavad.

Vanaema: ema ema, isa ema, olen vanaemale lapselaps.

Emadepäev on pidupäev kogu perele, aga emale on see päev eriliselt pidulik.

6-7aastased lapsed

Minu ema ja vanaema (isa ema, ema ema). Ema kui eluandja ja – kandja, hoidja, kasvataja jne. Ema abistamine kodutöödes. Elukutsed, kus emad töötavad.

Vanaema osatähtsus lapse kasvamisel ja arenemisel.

Emadepäev – kogu pere pidupäev.

- **MIDA OLEN ÕPPINUD. KOKKUVÕTTED**

2-3aastased lapsed

Kõige toredamad sündmused.

4-5aastased lapsed

Kõige toredamad sündmused, kõige huvitavamad asjad, mida olen teada saanud.

6-7aastased lapsed

Kõige toredamad sündmused, mis on aasta jooksul toimunud. Kõige huvitavamad asjad, mida olen teada saanud ja õppinud tegema. Koolivalmiduse hindamine.

- KEVADPEO OOTEL

2-3aastased lapsed

Lapsed käivad lasteaias mängimas ja teadmisi omandamas. Siin on palju sõpru ja tuttavaid. Lapsed hakkavad suvepuhkusele jääma. Peame peo, kus laulame, tantsime ja mängime.

4-5aastased lapsed

Lasteaias mängitakse palju, kuid seal peab ka õppima – end kooliks ette valmistama. Lasteaias tehakse palju erinevaid asju: lauldakse, tantsitakse, joonistatakse jne.

Lapsed lähevad 7aastaselt kooli. Koolis peab juba palju õppima, seal on tunnid, lapsed kuulavad vaikselt, mida õpetaja räägib.

Lasteaias läheneb suvepuhkus.

6-7aastased lapsed

7aastased lapsed lähevad kooli (mõned varem, mõned natuke hiljem), kus peab palju õppima. Tunnid – käitumine tundides. Vahetund. Koolis on lastel raamatud (õpikud), vihikud, töövihikud. Esimene raamat (õpik) on AABITS.

Koolitarbed. Kooli ja lasteaia erinevused. Kooliõpetajad.

Lasteaias läheneb suvepuhkus, toimub kevadpidu.

- KEVADPIDU, TULEVANE SUVEPUHKUS

2-3aastased lapsed

Kevadpeol lauldakse, tantsitakse ja esitatakse aasta jooksul õpitud.

Mida teeb minu pere suvel? (ujutakse, päevitatakse, käiakse reisimas jne). Suvel saab palju õues olla, mis teeb lapsed tugevamaks ja tervemaks.

4-5aastased lapsed

Kevadpeol esinetakse pealtvaatajatele.

Puhkuse erinevad vormid: matkamine, reisimine. Suvelõbud ja –ohud (päevitamine, ujumine jne).

6-7aastased lapsed

Kevadpeol esinetakse pealtvaatajatele, kellest paljusid tuntakse, aga paljud on ka võõrad – see on nagu teater.

Mida olen teinud eelmistel suvevaheaegadel ja, mida kavatsetakse sellel vaheajal koos perega ette võtta? Suvelõbud ja –ohud (päevitamine, ujumine jne). Lapsed ei tohi üksi olles jalgattaga teele sõitma minna.

5. LASTEAIARÜHMA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

5.1. ÕPPEAASTA

Õppeaasta kestus lasteaiarühmas on 1. septembrist 31. augustini. Aktiivne õppeperiood kestab kalendriaasta 1. septembrist järgneva kalendriaasta 31. maini.

Suveperioodil (1. juunist - 31. augustini) toimub aasta jooksul õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulisel õuetegevusel.

Suvepuhkuseks on lasteaiarühm suletud 01.juuli – 11. august 2013

5.2. RÜHMA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMINE

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, kus vahelduvad erinevad tegevused.

Liitrühma päevakava:

- 7.30 - 9.00 laste vastuvõtmine, vabad ja suunatud tegevused
- 9.00 - 9.30 hommikusöök + vitamiiniamps
- 9.30 – 10.45 õppetegevused ja mäng
- 10.45 - 12.00 õue minek seal viibimine ja tuppa tulek
- 12.20 – 12.45 lõunasöök
- 13.00 - 15.00 puhkeaeg
- 15.00 - 15.30 ärkamine
- 15.30 - 16.00 õhtuode
- 16.00 - 18.00 mängud, tegevused, kojuminek

Koolieelikute päevakava:

- 7.30 laste vastuvõtmine, individuaalsed tegevused, vabad ja suunatud tegevused
- 9.00 hommikusöök
- 9.30 – 11.45 planeeritud õppe- ja kasvatustegevused toas ja õues, vabategevused
- 12.00 lõunasöök
- 12.30 – 14.30 päevane puhkeaeg
- 14.30 planeeritud õppe- ja kasvatustegevused
- 15.30 õhtuode
- 16.00 – 18.00 individuaalsed tegevused, mäng, kojuminek

Õppetegevused ja mängud planeerivad õpetajad koostöös nädalate kaupa. Planeeritud õppe- ja kasvatustegevusi on rühma tegevuskavas alljärgnevalt:

<i>ÕPPE-TEGEVUS</i>	<i>2 – 4 A</i>	<i>5 – 7 A</i>
<i>MINA JA KESKKOND</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>KEEL JA KÕNE</i>	<i>2</i>	<i>2+1</i>
<i>MATEMAATIKA</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>KUNST</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>LIIKUMINE</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>MUUSIKA</i>	<i>2</i>	<i>2</i>

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdcondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi vastavalt käsitletavale teemale: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogidel teha vajadusel muudatusi.

(NÄIDISKAVAD)

LIITRÜHMA NÄDALAKAVA 07.-11.01.2013

VALDKOND	AASTARING. RIIETUMINE TALVEL	
MINA JA KESKKOND	1. Aastaajad.	E
	2. Talve-, kevade- ja sügiskuud.	T, N
KEEL JA KÕNE	1. Täht ja häälik Ö.	E, R
	2. Ettelugemine ja arutlemine I.Lember'i jutt „Bronhiit.“	T, N
	3. H. Käo luuletus „Minevik ja tulevik „	K, N
KUNST	1. Puhutud pilt „Raagus puud“ (Tint)	E,T
	2. Lumi ja pilved pildile (Rullside ja PVA liim)	K
	3. Öökull (plastiliin)	R
MATEMAATIKA	1. Arv 10.	N
	2. Loendamine 1st 10ni ja 10st-1ni.	R
LIIKUMINE	1. Ringmängulaulud . CD „Kaks sammu väljapoole“.	K
	2. Koordinatsiooniharjutused VHS „Fröbelin Palikat“	T,R
LAULMINE	1. „Kuud“, „Hiiretips“	E
	2. Laulude kordamine	R

RÜHMA NÄDALAKAVA

VANEM RÜHM

KUU: Oktoober

Teema: Leivanädal; Ilm

Nädal: II nädal

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkond	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev	Neljapäev	Reede
Mina ja keskkond	Millest tehakse leiba ja saia? Rukkipea ja nisupea vaatlus	Vaatleme sügisest ilma. Riietumine sügisel	Uurime ilmaga seotud sügisnähtusi jalutuskäigul	Hommik, lõuna, õhtu. Päevad lühemad, ööd pikemad.	Räägime leiva kasulikkusest. Millist leiba sööme kodus?
Keel ja kõne	Rahvatarkused leiva austamisest Enne magamist kuulame Eesti rahva muinasjuttu „Vaeslapse käsikivi“	Sügise luuletus Heljo Mänd „Pihl-Pohl“ Enne magamist kuulame Eesti rahva muinasjuttu „Vaeslapse käsikivi“	Sügise luuletuse kordamine Enne magamist kuulame Eesti rahva muinasjuttu „Vaeslapse käsikivi“	Mida teen hommikul, lõunal, õhtul (pildi järgi jutustamine) Enne magamist kuulame luuletust „Nõia päev“	Enne magamist kuulame Juhan Liivi luuletust „Tulin linnast“
Lugema ja kirjutama õpetamine	Individuaalne lugemine enne hommikusööki ja peale magamist	E-tähe tööleht „Siili Abist“ Individuaalne lugemine enne hommikusööki ja peale magamist	Individuaalne lugemine enne hommikusööki ja peale magamist	M-tähe tööleht (W täht ka) Individuaalne lugemine enne hommikusööki ja peale magamist	Individuaalne lugemine enne hommikusööki ja peale magamist
Matemaatika	Kasutades voolitud kringleid, saiakesi ja leibu Liitmine, lahutamine	Kastanite loendamine	Geomeetriliste kujundite tööleht	Õppemäng „Kellamäng“ (eesmärk: päeva osa ja kellaaja seostamine)	Jahu kaalumine ja mõõtmine, mõiste gramm
Kunst	Voolimine: „Jahutooted“	Räägime põhivärvidest ja otsime neid loodusest	Kiletrükk (vesivärvidega) kasutades värve, mida nägime sügisel	Joonistus õlipastellidega „Sügis meie aknataga“ kiletrükile	Teeme ise leiba

			looduses		
Muusika	Pillimäng trianglite ja kõristitega Laul „Sügisilm“ „Leib“ Laulumäng „Me lähme rukist lõikama“ „Vihmapiiska de tants“				Rütmiharjutu sed Laul „Sügisilm“ „Leib“ Laulumäng „Me lähme rukist lõikama“ „Vihmapiiska de tants“
Liikumine		Rühiharjutus ed Rivistumine viirgu pikkuse järgi	Palli pörgatamine, viskamine ja püüdmine, Mängud antud eesmärgiga	UJUMINE	
Mängud ja muud tegevused Loovmäng	„Me lähme rukkist lõikama“	„Värvimäng “ Kuum tool - „Riietumine “	Otsimismän g „Leia geomeetrisel ed kujundid“	„Kellamäng “ „Kodumäng “	„Me lähme rukkist lõikama“ „Söögitegemi se mäng“

6. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA ANALÜÜSIMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

Lapse arengu hindamine ja analüüsimine on oluline iga lapse eripära mõistmiseks, et välja selgitada tema tugevad ja nõrgad küljed (erivajadused) samuti positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning mõelda ka põhjustele, miks see nii on. Last igapäevatoimingutes, vabamängus ja pedagoogi suunatud tegevustes jälgides on võimalik teha järeldusi, millele enam tähelepanu pöörata ning millised tegevused lapse arengule rohkem kaasa aitaksid. Pedagoogilise nõukogu otsusel on lapse arengu hindamise aluseks vaatluslehed (Lisa 1), kus on välja toodud lapse eeldatavad üldoskused õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemuste põhjal. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust

Vähemalt üks kord õppeaastas viivad pedagoogid lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanema(te)ga läbi arenguestluse, mille käigus: antakse tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest (lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi). Arenguestluse käigus selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Lapse arengu hindamise ja arenguestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel.

7. 6-7AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) enesekohased oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

7.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Eeldatavad tulemused 6–7aastasel lapsel:

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumiseks;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

7.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Eeldatavad tulemused 6–7aastasel lapsel:

- saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuulust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

7.2 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Eeldatavad tulemused 6–7aastasel lapsel:

- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- loob sõprussuhteid;
- saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- selgitab oma seisukohti.

7.4 Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Eeldatavad tulemused 6–7aastasel lapsel:

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- algatab mängu ja tegevusi;
- tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

8. ERIVAJADUSTEGA LASTEGA TEHTAV TÖÖ

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervise seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Lapse andekuse väljaselgitamiseks püütakse lapsega tegeleda individuaalselt tehes koostööd lapse vanema(te)ga. Õppetöös planeeritakse tegevusi erinevatele meeltele, et laps õpiks paremini tundma nii iseennast kui ka oma annet selleks, et seda paremini kasutada.

Logopeed selgitab välja logopeedilist abi vajavad lapsed, ning korrigeerib suulise kõne puuded. Kõneravi tundidest saavad abi vajavad lapsed osa võtta ühel päeval nädalas, alates 2013a märtsikuust. Logopeed töötab iga lapsega individuaalselt.

Allergilistele lastele valmistab kooli kokk söögi nii, et konkreetne laps saaks toidu, kus ei esine vastava lapse tervist kahjustavaid allergeene.

Vasakukäelistele lastele on olemas vastavad käärid.

Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Erivajadusega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

9. EESTI KEELE KUI TEISE KEELE ÕPE

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, võimaldatakse eesti keele õpe.

Mitte-eesti kodukeelega lapsed omandavad eesti keele lõimitud tegevuste ning eakaaslastega suhtlemise kaudu.

Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

10. KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

Perekond kannab peamist vastutust lapse kasvatamise, hoolitsuse ja arengu eest. Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanema(te)ga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Hea koostöö lastevanema(te)ga on aluseks laste kohanemisele ja turvatunde tekkimisele lasteaias. Lapsevanema(te)l võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevuse kvaliteedile (rahulolu küsitlused). Pedagoogid loovad lapsevanema(te)le võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

Koostöös lastevanematega on lasteasutusel võimalik erinevaid riskiallikaid varakult avastada ning tänu sellele vältida õnnetusi ja nende tagajärjel tekkivaid vigastusi, samuti suurendada laste ja personali turvalisust

Hea koostöö eest on vastutavad nii õpetajad kui vanemad.

Informatsiooni vahetamine toimub:

- igapäevaste vestluste käigus;
- teadetena rühma seinalehel (rühma nimekiri, päevakava, menüü, jm hetkel vajalik);
- kirjalike küsitluste abil; (vähemalt kord kolme aasta jooksul)
- lastevanemate koosolekul (vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui üks kord aastas);
- arenguestluste kaudu (üks kord aastas);
- kirjalike teadete saatmisega.

Lisaks eelpool toodule, toimuvad ühisüritused lastevanemate, laste ja õpetajatega.

11. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Lasteasutuse õppekava kinnitab lasteasutuse juhataja pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse. Õppekava on arenev dokument, mis muutub koos ajaga. Õppekava parandus- ja muudatusteppepanekuid võivad esitada kõik pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu liikmed. Lasteaiaühikuga õppekava kuulub muutmisele seoses muudatustega riiklikus õppekavas, muudatustega seadusandluses ning pedagoogikanõukogu ja hoolekogu ettepanekute kinnitamisega. Lasteaiaühikuga pedagoogilise nõukogu või hoolekogu ettepanekul võib õppekavasse lisada ka muid õppe- ja kasvatusgevusega seotud sätteid.

Arengukirjelduste koostamisel ja sõnalise hinnangu andmisel on orientiiriks lapse arengu eeldatavad tulemused kahe-, kolme-, nelja-, viie-, kuue- ja seitsmeaastaseks saamisel. Need esitatakse sotsiaalse, kõne, mõtlemise ja mälu ning mootorika arengu näitajatena. Lapse arengu eeldatavaid tulemusi ei käsitata kõigile kohustuslikuna, need on teatud üldtunnustatud tähised, mis aitavad kavandada lapse arenguks vajalikke tegevusi.

2-3-AASTASE LAPSE ARENGU ANALÜÜSõ/a..

LAPSE NIMI:

Sotsiaalne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Jäljendab täiskasvanut lihtsates toimingutes			
Oskab juhendamise järgi tuua teisest toast asja või kutsuda soovitud inimese			
Mängib teise lapse seltsis, kuid tegutseb algul eraldi			
Lepib täiskasvanu eemaldumisega, jätkates tegutsemist			
Oskab paluda ja tänada			
Annab täiskasvanule raamatu, et seda koos vaadata			
Oskab oodata, kuni tema soovid rahuldatakse			
Tervitab (meeldetuletamisel)			
Jälgib jutustust või laulumängu kuni 10 minutit			
Kasutab oma nime, tunneb end ära peeglis, fotolt			
Paneb sokid ja kingad jalga			
Meeldetuletamisel koristab mänguasjad ja paneb need ettenähtud kohale riiulis			
Peseb ja kuivatab käsi ja nägu			

Kõne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Kasutab sõna „anna“			
Ühendab nimisõna tegusõnaga			
Kasutab sõna „ära/peidus“			
Vastab „kus?“ küsimustele			
Nimetamisel näitab tuttavaid esemeid			
Ulatab mitu eset korraga, kui paludes on kasutatud mitmuse vormi (palju)			
Näitab kolme kehaosa			
Näitab sõrmedel oma vanust			
Küsimisel ütleb oma nime või hüüdnime			
Täidab korraldusi „pane sisse“, „peale“, „alla“			
Kuulab ja mõistab kõnet, mis on seotud suhtlussituatsiooniga			
Tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu			
Nimetab tegevusi pildil			

Mõtlemise ja mälu areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Leiab üles kaks ühesuguste omadustega eset			
Oskab näidata suurt ja väikest			
Leiab esemele värvuse ja vormi alusel paarilise			
Paneb kokku lihtsaid piltmosaiike			

Motoorika areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Oskab ust avada ja sulgeda (linki kasutada)			
Ehitab 5-6 klotsist torni			
Joonistab järele vertikaal-ja horisontaaljoone			
Veeretab kuule			
Ajab suuri pärleid nõõrile			
Hüppab jalad koos			
Liigub vabalt, valitseb edaspidi ja tagurpidi liikudes oma keha			
Kõnnib abiga trepist üles ja alla			
Viskab palli täiskasvanule, kes on paari meetri kaugusel			
Löüb suure palli jalaga paigalt			

Lapse arengu analüüsi koostanud :

Sügis
 Õpetaja allkiri ja kuupäev

Kevad
 õpetaja allkiri ja kuupäev

Lapsevanema kinnitus lapse arengust
 Tagasisideme saamise kohta

.....
 Allkiri ja kuupäev

3-4-AASTASE LAPSE ARENGU ANALÜÜSõ/a

LAPSE NIMI:

Sotsiaalne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Tervitab meeldetuletamisel, oskab abi vajades paluda ja tänada			
Oskab abi paluda ja mängukaaslasele abi anda			
Kasutab oma nime, tunneb end ära nii fotol kui ka peeglis			
Täidab täiskasvanute korraldused, nt „tule!“ või „tee!“			
Püüab ema-isa kodustes töodes aidata			
Teab kodus ja lasteaias kehtestatud reegleid, püüab neist kinni pidada			
Annab sõpradele oma mänguasju ja küsib nende mänguasju endale mängimiseks			
Vajadusel on võimeline valima kahe võimaluse vahel			
Vajaduse korral lohutab kaaslast; saab aru tunnetest			
Oskab seebitada ja loputada ning kuivatada käsi ja nägu			
Sööb iseseisvalt, puhtalt, lusikahoid õige			
Julgeb maitsta tema jaoks uusi toite			
Riietub iseseisvalt, vajab abi nõõpide, lukkude, paelte jms puhul			
Paneb sokid ja kingad ise jalga			
Tegutseb sihipäraselt joonistamisel ja klotsidega konstrueerimisel, teab asjade asukohti			
Suudab 5-10 minutit täiskasvanu jutustust kuulata			
Jutustab pala oma sõnadega ümber			

Kõne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Oskab öelda oma mõlemat nime (ees- ja perek.)			
Näitab sõrmedel oma vanust			
Teab oma sugu (poiss-tüdruk)			
Oskab kasutada miks-küsimusi			
Kasutab kõnes lihtminevikku (oli, läks, tuli, tegi)			
Täidab kaheosalise korralduse			
Ulatab mitu eset korraga, kui paludes on kasutatud mitmuse vormi			
Räägib, mida esemetega tehakse			

Mõtlemise ja mälu areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Kasutab mõisteid: suurem- väiksem, ühesuurune, järjestab esemeid suuruse järjekorras			
Näitab lühikest ja pikka eset			
Ütleb, kas ese on kerge või raske			
Teab, mida tähendavad mõisted „sisse, „peale“, orienteerub ruumis ees-taga-all-üleval- kõrval			
Oskab esemeid rühmitada värvi, vormi ja suuruse järgi			
Ütleb, millised esemed kuuluvad kokku (nt niit-nõel)			
Nimetab vähemalt kolme värvust			
Näitab poissi ja tüdrukut			
Oskab nimetada kümme kehaosa (pildil või endal)			
Nimetab asju, mis teevad häält			
Nimetab pildil olevat tegevust			

Motoorika areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Hoiab pliatsit-pintslit pöidla ja esimese sõrme vahel, toetades keskmise sõrmega			
Tõmbab näidise järgi vertikaal-, horisontaal- ja diagonaaljoone			
Murrab paberi kokku			
Lõikab kääridega			
Oskab keerata kinni-lahti kõrge-kaasi, kraani jms keeratavaid esemeid			
Oskab ust avada ja sulgeda (lingi kasutamine)			
Viskab palli täiskasvanule, kes on paari meetri kaugusel			
Lööb suure palli jalaga paigalt			
Kõnnib kikivarvul			
Hüppab jalad koos			
Oskab kiigele ise hoogu anda			

Lapse arengu analüüsi koostanud :

Sügis
 Õpetaja allkiri ja kuupäev

Kevad
 õpetaja allkiri ja kuupäev

Lapsevanema kinnitus lapse arengust
 Tagasisideme saamise kohta

.....
 Allkiri ja kuupäev

4-5-AASTASE LAPSE ARENGU ANALÜÜSõ/a

LAPSE NIMI:

Sotsiaalne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Tervitab tuttavaid ilma meeldetuletuseta, tänab, palub			
Vestleb täiskasvanutega			
Palub keerulisemates toimingutes abi			
Töötab omaette mõne ülesande kallal 15-20 minutit			
Ootab oma järjekorda			
Võtab meelsasti kaaslasti oma mängu			
Mängib sisukalt ja püsivalt			
Abistab vajadusel nõrgemat			
Oskab seletada, mis konflikti korral juhtus			
Palub andeks ilma meeldetuletuseta			
Oskab oma riideid ja välimust korrastada			
Selgitab, miks enne sööki ja pärast WC kasutamist peab käsi pesema			
Järgib süües iseseisvalt lauakombeid, oskab süüa noa ja kahvliga			

Kõne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Oskab öelda oma ees- ja perekonnanime			
Vastab lihtsatele „kuidas?“ küsimustele			
Esitab „millal“, „kuidas“ ja „miks“ küsimusi			
Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti, annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust			
Räägib töövahenditest, mis kuuluvad erinevate elukutsete juurde			
Räägib põhjustest, kasutades sõnu „sellepärast“ ja „seega“			
Ühendab lauseid sõna „ja“ abil			

Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust			
Tunneb täiskasvanu abiga ära hääliku kuulmise teel häälikute reas			

Mõtlemise ja mälu areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Nimetab kaheksat värvi, eristab tumedat ja heledat			
Näitab lühikest ja pikka eset			
Kirjeldab küsimuse abil, millised antud esemetest on kõrgemad-madalamad, kitsamad-laiemad			
Nimetab kolmest esemest puuduva			
Jagab esemed rühmadesse			
Asetab esemeid teise ette, taha ja kõrvale			
Võrdsustab erinevate esemete hulga paaride moodustamise teel			
Nimetab erinevaid päevaosi (hommik, päev jne) ja laste tegevusi eriaegadel			
Nimetab neli aastaaga ja laste tegevusi eri aastaegadel			
Nimetab viit omadust			

Motoorika areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Hoiab kääre ja paberit lõikamisel õigesti käes			
Lõikab kääridega ümmargusi kujundeid			
Veeretab ja rullib iseseisvalt voolimismaterjale			
Venitab ja pigistab plastiliinist detaile			
Kasutab saadud algvorme (kera, silinder) tähendusega objektide voolimiseks			
Joonistab lihtsaid äratuntavaid asju (maja, inimene, puu)			
Värvimisel ületab minimaalselt piirjooni			
Kirjutab üksikuid suurtähti			

Hoiab sirget rühti kõndimisel ja istumisel			
Seisab toeta ühel jalal mõned sekundid			
Hüppab koosjalu edaspidi ja tagurpidi, kaotamata tasakaalu			
Põrgatab ja püüab kinni suurt palli			
Hüppab ühel jalal			
Tuleb trepist alla vahelduvsammuga			
Ronib üles-alla vertikaal-ja kaldredelist			
Oskab kiikudes hoogu anda			

Lapse arengu analüüsi koostanud :

Sügis
Õpetaja allkiri ja kuupäev

Kevad
õpetaja allkiri ja kuupäev

Lapsevanema kinnitus lapse arengust
Tagasisideme saamise kohta

.....
Allkiri ja kuupäev

5-6-AASTASE LAPSE ARENGU ANALÜÜSõ/a

LAPSE NIMI:

Sotsiaalne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Palub keerulisemates toimingutes abi			
Vestleb täiskasvanutega			
Matkib täiskasvanut			
Räägib oma tunnetest: jonnist, rõõmust, kurbusest			
Töötab omaette mõne ülesande kallal 15-20 minutit			
Valib ise endale sõpru			
Käitub avalikes kohtades korralikult			
Valib ise endale meeldiva mängu			
Lohutab mängukaaslast			
Seab endale eesmärged ja viib alustatu lõpule			
Küsib luba asjade kasutamiseks			
Mängib ilma pideva kontrollita 4-5 lapsega			

Kõne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Leiab esemele/pildile paarilise			
Teab oma kodust aadressi			
Räägib oma igapäevastest tegemistest			
Jutustab lihtsa jutukese ilma pildi abita			
Oskab leida pildilt võimatuid asju/olukordi			
Vastab „miks“ ja „milleks“ küsimustele selgitustega			
Leiab vastandsõnu			
Vastab küsimusele, mis juhtub, kui			

Kasutab sõnu „eile“ ja „homme“			
Küsib uute või võõraste sõnade tähendusi			

Mõtlemise ja mälu areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Nimetab eseme asukohta: esimene, teine, kolmas			
Näitab ja nimetab paremat ja vasakut			
Nimetab viiest esemest puuduva			
Nimetab kaheksat värvi			
Paneb asju pikkuse ja laiuse järgi ritta			
Nimetab numbreid ühest kahekümneni			
Nimetab viis omadust			
Loendab esemeid ühest kümneni			
Teab ja nimetab nädalapäevi õiges järjekorras			
Nimetab lihtsamaid materjale, millest ese on valmistatud (klaas, metall, puit, jms)			
Asetab esemeid teise ette, taha ja kõrvale			
Teab, mis toimub järgmisena			
Teab ja nimetab vähemalt viiete tähte			
Oskab vähendada ja juurde panna 1-3 piires			

Motoorika areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Kõnnib maapinnast kõrgemal edaspidi, tagurpidi, külgs ees			
Põrgatab palli			
Hüppab hüppenõoriga			
Sõidab jalgrattaga			
Voolib kolmest osast koosnevaid kujakesi			

Lõikab kääridega ette joonistatud piirjoone järgi ümmargusi kujundeid			
Lõikab ja kleebib kujundeid			
Joonistab lihtsaid äratuntavaid asju (maja, inimene, puu)			
Kirjutab üksikuid tähti			
Kirjutab oma nime joone peale			
Rebib paberist lihtsaid kujundeid			
Oskab kasutada pliiatsiteritajat			

Lapse arengu analüüsi koostanud :

Sügis
 Õpetaja allkiri ja kuupäev

Kevad
 õpetaja allkiri ja kuupäev

Lapsevanema kinnitus lapse arengust
 Tagasisideme saamise kohta

.....
 Allkiri ja kuupäev

6-7-AASTASE LAPSE ARENGU ANALÜÜSõ/a

LAPSE NIMI:

Sotsiaalne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Nuuskab ise nina, kammib juukseid			
Peseb ja kuivatab end ise			
Oskab ise nõöpe ja tõmblukke avada ja sulgeda			
Võtab osa vestlusest, otsuste tegemisest			
Pärast mängu lõpetamist koristab enda järelt asjad			
Valib ise endale sõpru			
Algatab ise mängu, oskab määrata mängu alustajat liisusalmiga			
Suudab lauamängu reegleid järgida ning selgitada teistele mängu või muu tegutsemise reegleid			
Jagab asju kaaslastega			
Lohutab vajadusel mängukaaslast			
Teab, millised hädahojud on seotud elektri, liikluse, tule ja kõrgete paikadega			
Oskab autos ise turvavöö kinni panna ja poes iseseisvalt osta			
Suudab teha mõnd lihtsat toitu (võileiba jne)			
Teab oma aadressi (telefoninumbrit)			
Teab, mida teevad vanemad töö juures			
Oskab vastata telefonile ning anda küsitava kohta infot			
Käib meelsasti lasteaias, tahab minna kooli			

Kõne areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Hääldeb kõiki häälikuid õigesti, räägib selgelt ja arusaadavalt			
Oskab näidata, mida on vähe-palju, üks-mitu			
Oskab leida riime lihtsatele sõnadele			
Räägib oma igapäevastest tegemistest			
Loeb sõnu kokku			
Kasutab kõnes 5-6 sõnalisi lauseid ja liitlauseid			
Vastab „miks“ ja „milleks“ küsimustele selgitustega			
Oskab rääkida mõne jutu või anekdoodi			
Kasutab õigesti ja kohaselt viisakusväljendeid: tere, tänan, palun, vabandust jne			
Leiab vastandsõna			
Vastab küsimusele: mis juhtub, kui			
Oskab kirjutada oma nime ja lihtsamaid sõnu			
Kasutab sõnu „eile“, „täna“, „homme“			
Oskab vastata lihtsamatele küsimustele materjali kohta (nt millest ehitatakse maju)			
Küsib uute või võõraste sõnade tähendust			
Suudab ümber jutustada mõne telesaate või filmi			

Mõtlemise ja mälu areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Nimetab esimese, keskmise ja viimase			
Suudab pildil või ruumis meelde jätta 3-5 eset			
Näitab ja nimetab vasakut ja paremat			
Teab ja nimetab enamikku kehaosi			
Paneb asju pikkuse ja laiuse järgi ritta			

Teab peast mõnd lastesalmi või tuntud juttu			
Oskab laulda vähemalt kolmesalmilist laulu			
Nimetab eseme asukoha: esimene, teine, kolmaskümnes			
Loendab arve 1st 10ni ja 10-st 1ni			
Suudab piltidel leida erinevusi			
Leiab esemele/pildile paarilise			
Teab ja nimetab aastaaegu ja kuude nimetusi (õiges järjekorras)			
Teab ja nimetab nädalapäevi õiges järjekorras			
Tunneb geomeetrilisi kujundeid: ruut, ring, kolmnurk, ristkülik			
Tunneb ruumilisi kujundeid: kera, kuup, nelitahukas			
Teab oma sünnipäeva, kui vana ta on (vanus eelmisel ja järgmisel aastal)			
Suudab 8-10 sõnalisest loetelust kuulmise teel meelde jätta 3-5 sõna			
Oskab vähendada ja juurde panna 1-5 piires			
Oskab nimetada öeldud sõna algustähte			
Tunneb kella täistunde			
Teab mõõtühikuid: sentimeeter, meeter, kilomeeter, liiter, gramm, kilogramm			
Oskab mõõta			
Tunneb rahaühikuid: euro, sent			
Ühendab kaks tunnust: paremal üleval, vasakul üleval, all vasakul, all paremal			

Motoorika areng	Sügis	Kevad	Tähelepanekud
Suudab kõndida mööda joont 10-15 sammu			
Suudab seista varvastel umbes 10 sekundit ning käia varvastel, kandadel ja tagurpidi 15-20 sammu			
Suudab rippuda kangil, oksal või redelil umbes 10 sekundit			
Suudab kõndida poomil või kitsal pingil			
Suudab seista ühel jalal ligi 10 sekundit, hüpata ühel jalal järjest 8-10 hüpet ning jalad koos umbes 10 hüpet			
Põrgatab palli vähemalt kolm korda			
Viskab palli üles ja püüab selle kinni			
Viskab palli 4-5 meetri kaugusele			
Teeb ette kukerpalli			
Hüppab hüppenööriga ühel või kahel jalal vähemalt kaks korda järjest			
Oskab rütmis plaksutada ja muusika järgi liikuda			
Suudab lihtsamaid rütme järele koputada			
Keerab raamatut käes hoides lehti ükshaaval			
Püsib värvides joone sees			
Oskab kääridega ettejoonistatud ringi või muu lihtsama kujundi välja lõigata			
Oskab kingadele paelu peale panna ning neid siduda			
Oskab nöörist või muust materjalist palmikut punuda			
Oskab lõnga kerasse kerida			
Oskab pliiatsiteritajat kasutada			
Suudab lõnga läbi sukanõela silma ajada			
Suudab pöidlaga kordamööda kõiki sama käe sõrmi puudutada			
Oskab „silma teha“ (ühe silma kinni panna teist sulgemata)			
Oskab vilistada			
Ulatub üle pea vastaspoolset kõrvaleta			

puudutama			
Oskab kirjutada oma nime joone peale			

Lapse arengu analüüsi koostanud :

Sügis
Õpetaja allkiri ja kuupäev

Kevad
õpetaja allkiri ja kuupäev

Lapsevanema kinnitus lapse arengust
Tagasisideme saamise kohta

.....
Allkiri ja kuupäev